

Instytut Pamięci Narodowej - Opole

<https://opole.ipn.gov.pl/opo/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/241552,CALL-FOR-PAPER-S-Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Przerwane-losy-Z-Kresow-Wschodn.html>
13.05.2026, 21:03

CALL FOR PAPERS: Ogólnopolska konferencja naukowa „Przerwane losy... Z Kresów Wschodnich na Śląsk” z cyklu „Dziedzictwo Kresów Wschodnich” – Opole, 22-23 października 2026 r.

Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Opolu oraz Instytut Śląski zapraszają do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Przerwane losy... Z Kresów Wschodnich na Śląsk”, pierwszego sympozjum z cyklu „Dziedzictwo Kresów Wschodnich”, która odbędzie się w dniach 22-23 października w Opolu.

[Górny Śląsk II Rzeczpospolita \(II RP\) Kresy Polacy na Kresach Ziemie Odzyskane](#)

22.10.2026

Termin konferencji: 22-23 października 2026 r.

Miejsce obrad: Instytut Śląski, ul. Piastowska 17, 45-082 Opole

Języki obrad: polski

Wypełnione zgłoszenia udziału w konferencji (formularz poniżej) organizatorzy będą przyjmować do 26 czerwca 2026 r.

Koszty uczestnictwa: organizatorzy nie przewidują opłaty konferencyjnej, zapewniają referentom bezpłatnie nocleg i wyżywienie, pracownicy IPN rozliczają udział w konferencji w ramach delegacji służbowych.

Zgłoszenia prosimy kierować na jeden z poniższych adresów:

dr hab. Joanna Lusek, e-mail: joanna.lusek@ipn.gov.pl (Delegatura IPN w Opolu)

Joanna Siek, e-mail: j.siek@instytutslaski.pl (Instytut Śląski)

Celem konferencji będzie przybliżenie słabiej dotąd penetrowanej i rzadziej popularyzowanej problematyki, obejmującej zagadnienia związane z historią i kulturą Kresów Wschodnich II RP w XX wieku oraz ciągłości trwania i pielęgnowania kresowych tradycji w warunkach powojennego państwa polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Śląska, a także refleksja nad potrzebą i sposobami zachowania przekazu o Kresach Wschodnich II RP w pamięci kolejnych pokoleń.

Na mocy decyzji podjętych podczas konferencji pokojowych w Jąlcie i Poczdamie zdecydowano o przesunięciu granic państwa polskiego, zatem z jednej strony o pozostawieniu poza organizmem państwowym Kresów Wschodnich II RP – „ziem utraconych”, z drugiej zaś o przysposobieniu Śląska – „ziem odzyskanych”. Różne pod względem historycznym, geopolitycznym i kulturowym obszary połączyły ludzkie losy, ich wspólne trudne doświadczenia początku świata bez wojny. Tegoroczna konferencja poświęcona będzie problematyce przymusowych przesiedleń z Kresów Wschodnich na Śląsk w latach 1945-1946, w perspektywie losów indywidualnych i zbiorowych. Władze komunistyczne Polskiej Rzeczpospolitej Ludowej skutecznie wymazywały pamięć o

masowych przesiedleniach z Kresów Wschodnich II RP, a odstępstwa od wyznaczonych przez władze sztywnych ram pamięci były piętnowane. Postulat pamięci został otwarcie wyartykułowany dopiero po przemianach ustrojowych 1989 r. Obecny jest odtąd w dyskursie naukowym i działaniach o charakterze społecznym. Liczne projekty badawcze, dotyczące historii i kultury materialnej Kresów Wschodnich II RP, również w kontekście dóbr utraconych, różnorodne formy upamiętniania wydarzeń, miejsc i ludzi wpisanych w historię wczesnego powojnia, stanowią istotny element tożsamości regionalnej, ponadregionalnej a nawet międzynarodowej.

Celem konferencji będzie refleksja, w ujęciu interdyscyplinarnym. Symposium skierowane jest do badaczy reprezentujących takie dziedziny nauki jak historia, historia sztuki, socjologia, kulturoznawstwo czy literaturoznawstwo i inne niewymienione.

Organizatorzy zapraszają do udziału badaczy z Polski i zagranicy. Konferencja ma służyć nie tylko prezentacji najnowszych wyników badań, lecz także budowaniu podstaw dla międzynarodowej współpracy naukowej i inicjowaniu nowych projektów badawczych.

Konferencja organizowana jest w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN „Polacy w Rosji i Związku Sowieckim oraz w województwach wschodnich II RP (Kresy utracone)” oraz projektu Instytutu Śląskiego „Kresowianie na Śląsku po 1945 r.”.

Proponowane obszary badawcze:

1. Losy indywidualne i zbiorowe przesiedlanych z Kresów Wschodnich II RP na Śląsk w latach 1945-1946.
2. Mechanizmy przemocy i represji wobec przesiedlanych w kontekście aspektów prawnych i politycznych.
3. Trauma przesiedlanych. Świadczenia przesiedlanych zapamiętane przez pryzmat zachowanych wspomnień, relacji, pamiętników i innych.
4. Problemy przesiedleńców na Śląsku. Asymilacja czy alienacja - swój czy obcy.
5. Mienie utracone i dobra uratowane w kontekście zasobów muzealnych, archiwalnych, bibliotecznych.
6. Pamięć a reinterpretacja losów przesiedlanych - dyskurs historyczny i kulturowy.
7. Formuły pamięci. Upamiętnianie przesiedleń.
8. Spadkobiercy historii. Projekty badawcze, popularyzatorskie, wystawiennicze, edukacyjne dedykowane losom osób przesiedlanych.

Organizatorzy zastrzegają sobie prawo wyboru tematów, spośród zgłoszonych propozycji.

Organizatorzy przewidują wydanie publikacji pokonferencyjnej w formie tomu studiów, w związku z powyższym prelegenci będą zobowiązani do dostarczenia artykułów naukowych dostosowanych instrukcji wydawniczej IPN do dn. 15 grudnia 2026 r.

[Formularz zgłoszeniowy \(docx, 49.66 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

Opole

Opole

Kresy

Konferencja naukowa